

RAKENTAMISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET JA NIIHIN VARAUTUMINEN SEKÄ PALOMÄÄRÄYSTEN VAIKUTUS PUURAKENTAMISEEN

ECO₂ rakentamisen foorumi
EKOTEHOKKAAN PUURAKENTAMISEN
UUDET RATKAISUT

40/40/40

% Kg/% MJ/% CO₂

Voimme tehdä hyvästä ekologiasta parempaa ekonomiaa

- Rakentamisen ympäristövaikutukset ovat erittäin suuret – niitä tulee pienentää.
- Huomiota tulee kiinnittää rakennusten koko elinkaareen mukaan lukien rakennustuotteiden valmistus.
- Puu on ainoa rakentamiseen käytettävä luonnonvara, jonka määrä kasvaa.
- Puulle tulee uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Suomi voisi tehdä ekologiasta ekonomiaa.

Rakentamisen ekologinen jalanjälki kasvaa, ellei asialle tehdä mitään

- Rakentaminen kuluttaa noin puolet luonnonvaroista ja tuottaa noin 40 % jätteistä (EU tutkimushanke RELIEF 2003).
- Valtaosa käytetyistä luonnonvaroista on uusiutumattomia.
- Rakentaminen tulee kasvamaan voimakkaasti
  - Väestön kasvu
  - Kaupungistuminen ja muuttoliikkeet
  - Hyvinvoinnin nousu
- Uusiutumattomat luonnonvarat vähenevät

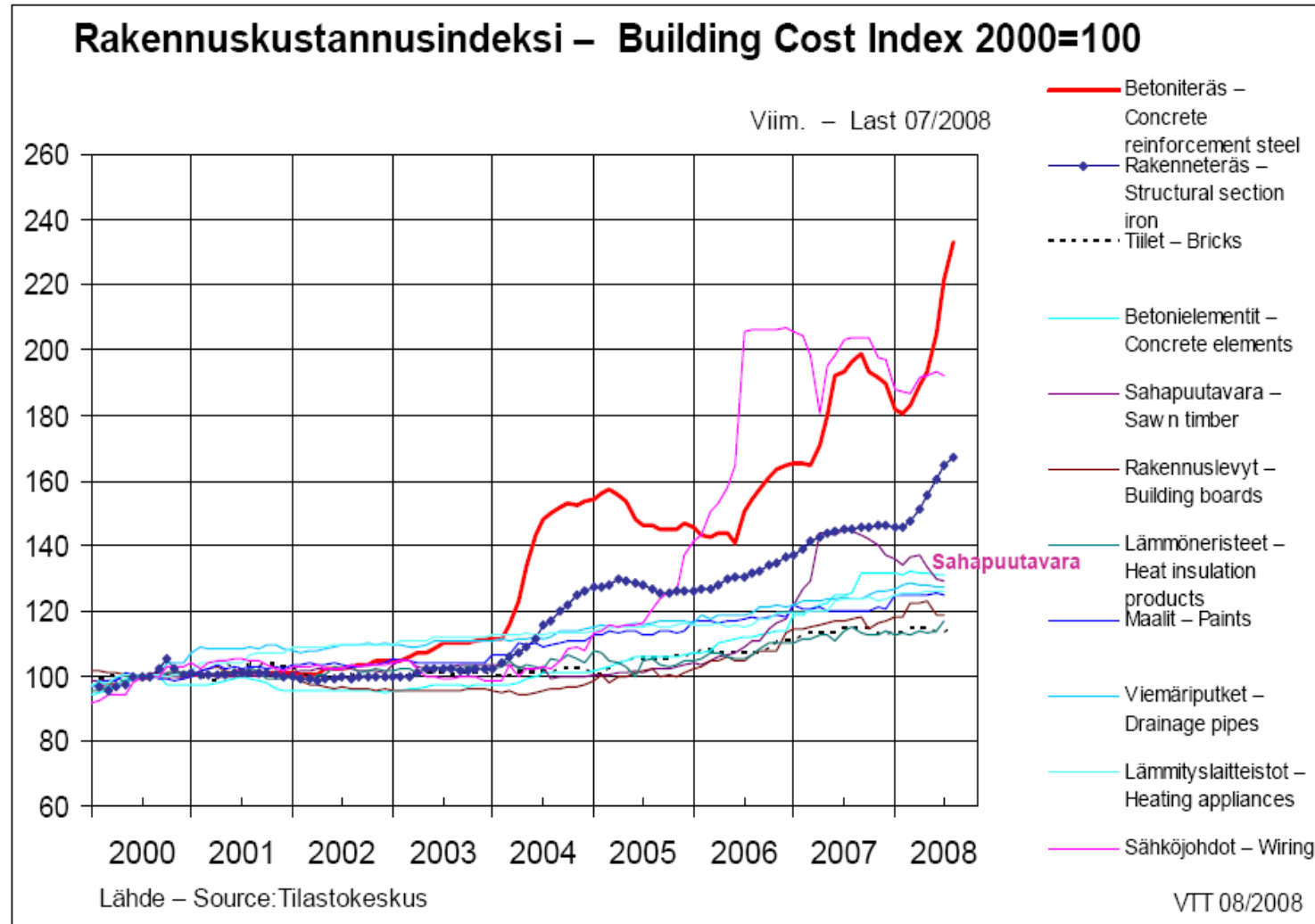
Table 4-1. Life Expectancies of World Reserves, Selected Mineral Commodities

Luonnonvarojen riittävyys erilaisilla perustuotannon kasvuvauhdeilla*

Kasvuvauhti	0 %*	2 %*	5 %*
Hiili	216	84	49
Raakaöljy	44	31	23
Maakaasu	64	41	29
Alumiini	202	81	48
Kupari	28	22	18
Rauta	132	65	41
[Puu]	...	...	...

Sources: Tilton (2002); US Bureau of mines (1977); US Geological Survey (2000a); US Geological Survey (2000b); American Petroleum Institute (2000); BP Amoco (2000); International Energy Agency (2000).

Seuraus: materiaalien hinnat nousevat.

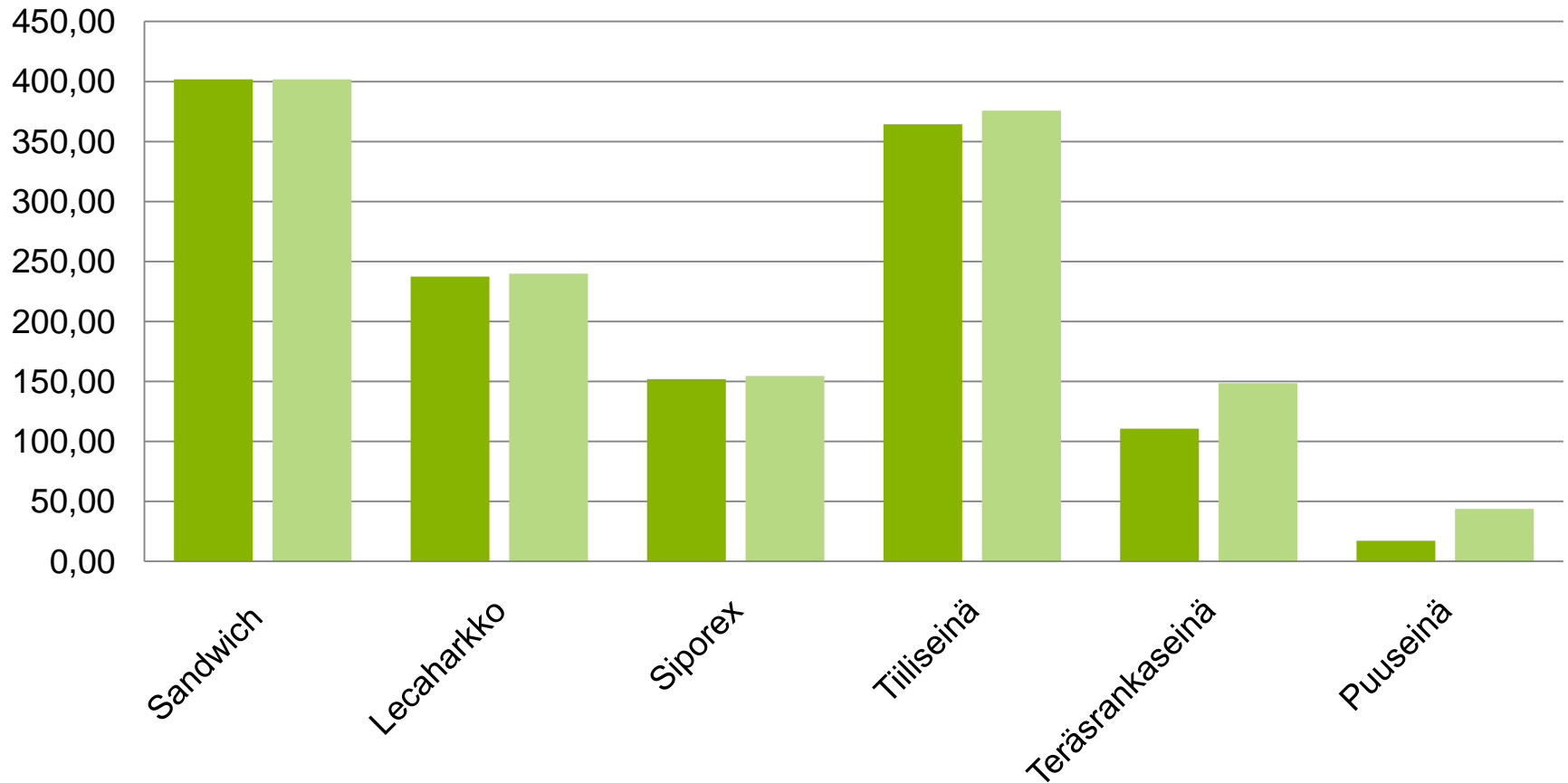

Puulla voidaan vastata Euroopan unionin haasteisiin

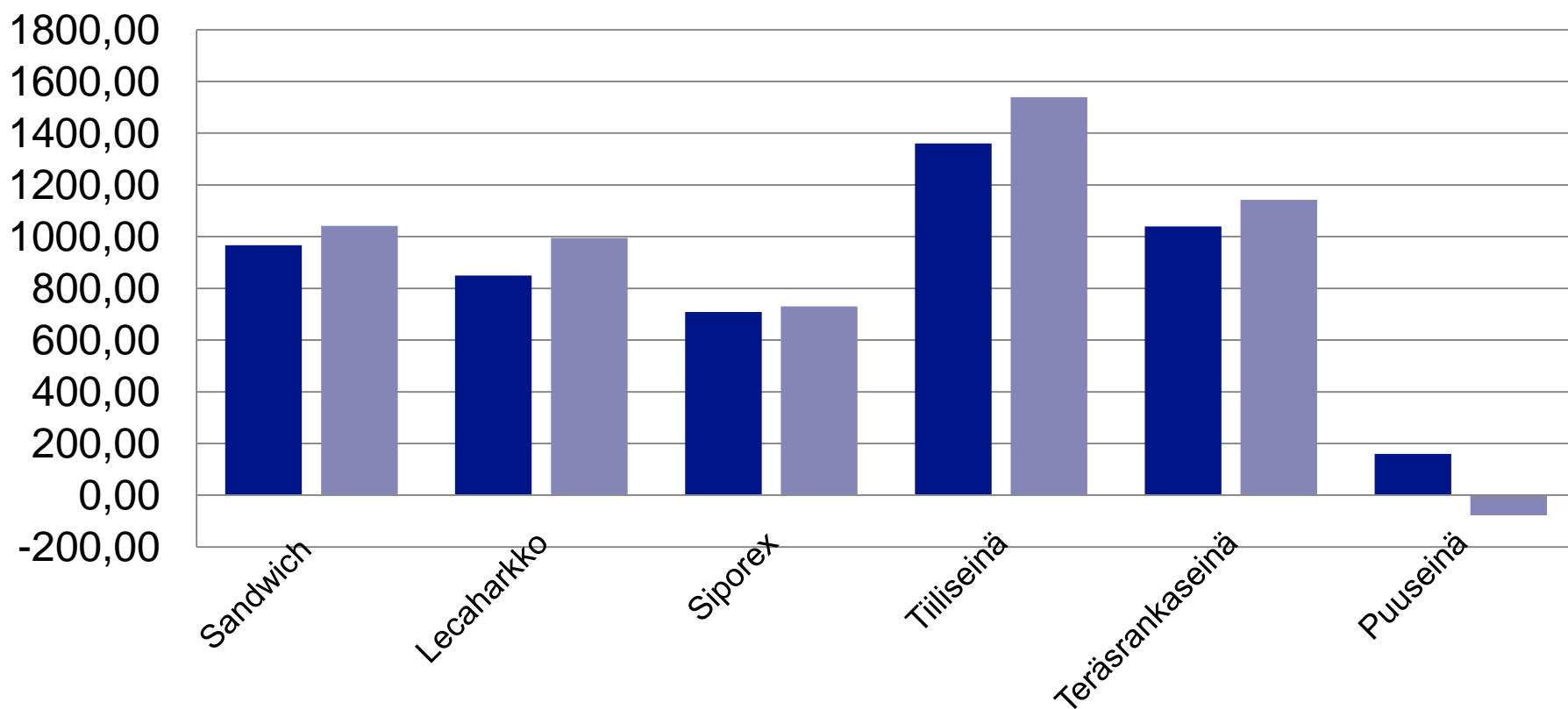
- Haasteiden ratkaisemiseksi tarvitaan
  - Tehokas ja omavarainen raaka-aine ja energiahuolto
  - Hiilineutraalius
  - Parempi kilpailukyky: kasvava talous, työllisyys, ja verotulot
- Miten rakentaa entistä parempi hyvinvointi ja rakennukset
  - käyttämällä vain 10 % nykyisistä luonnonvaroista
  - tuottamalla samalla energiaa
  - varastoimalla hiilidioksidia?
- Onko sama, mistä materiaaleista rakennukset tehdään?
  - Puu voi tarjota ratkaisun.

Tyypillisten ulkoseinärakenteiden valmistukseen tarvittavien luonnonvarojen kulutus

■ Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus (kg/m²) ■ Luonnonvarojen kokonaiskulutus (kg/m²)

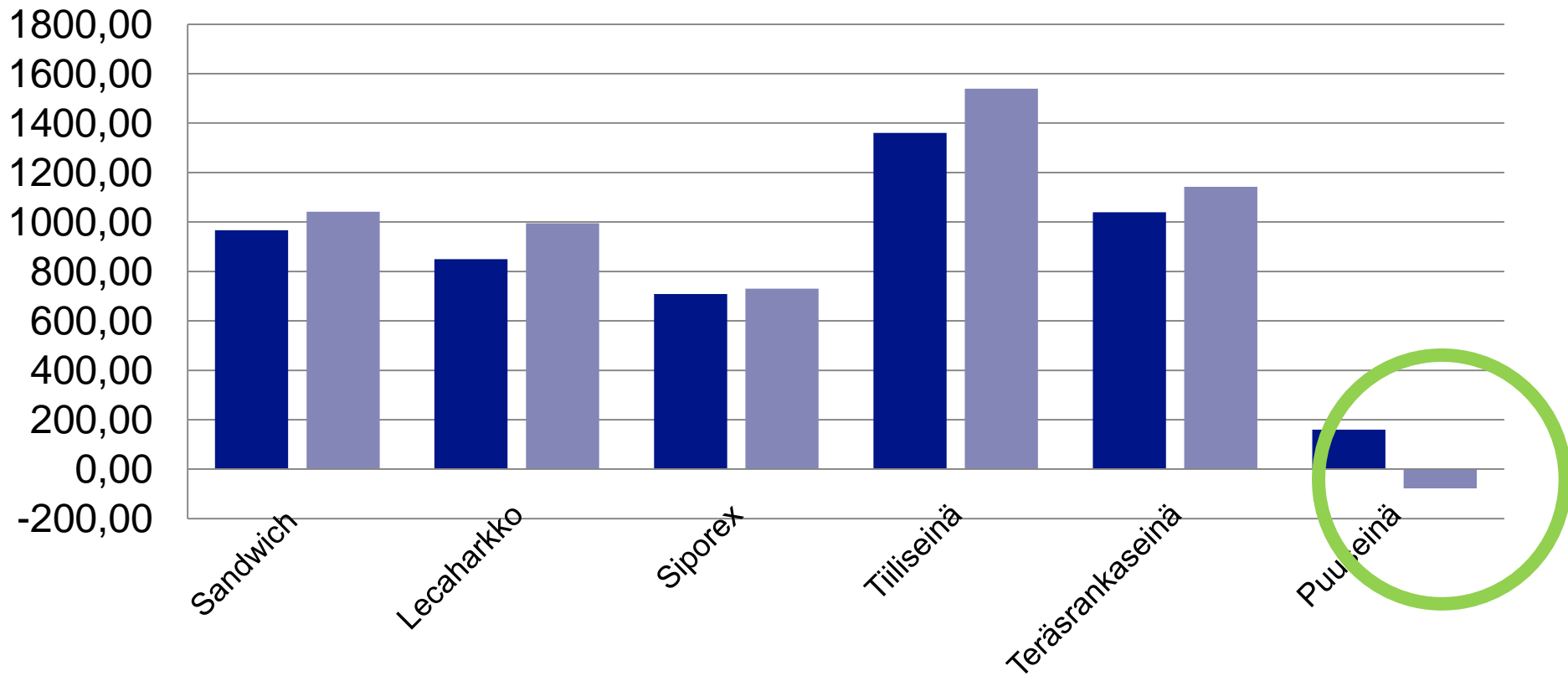
Tyypillisten ulkoseinärakenteiden valmistukseen tarvittavien energian kulutus

■ Uusiutumattoman valmistusenergian kulutus (MJ/m²)

■ Valmistusenergian kokonaiskulutus (MJ/m²)

Tyypillisten ulkoseinärakenteiden valmistukseen tarvittavien energian kulutus

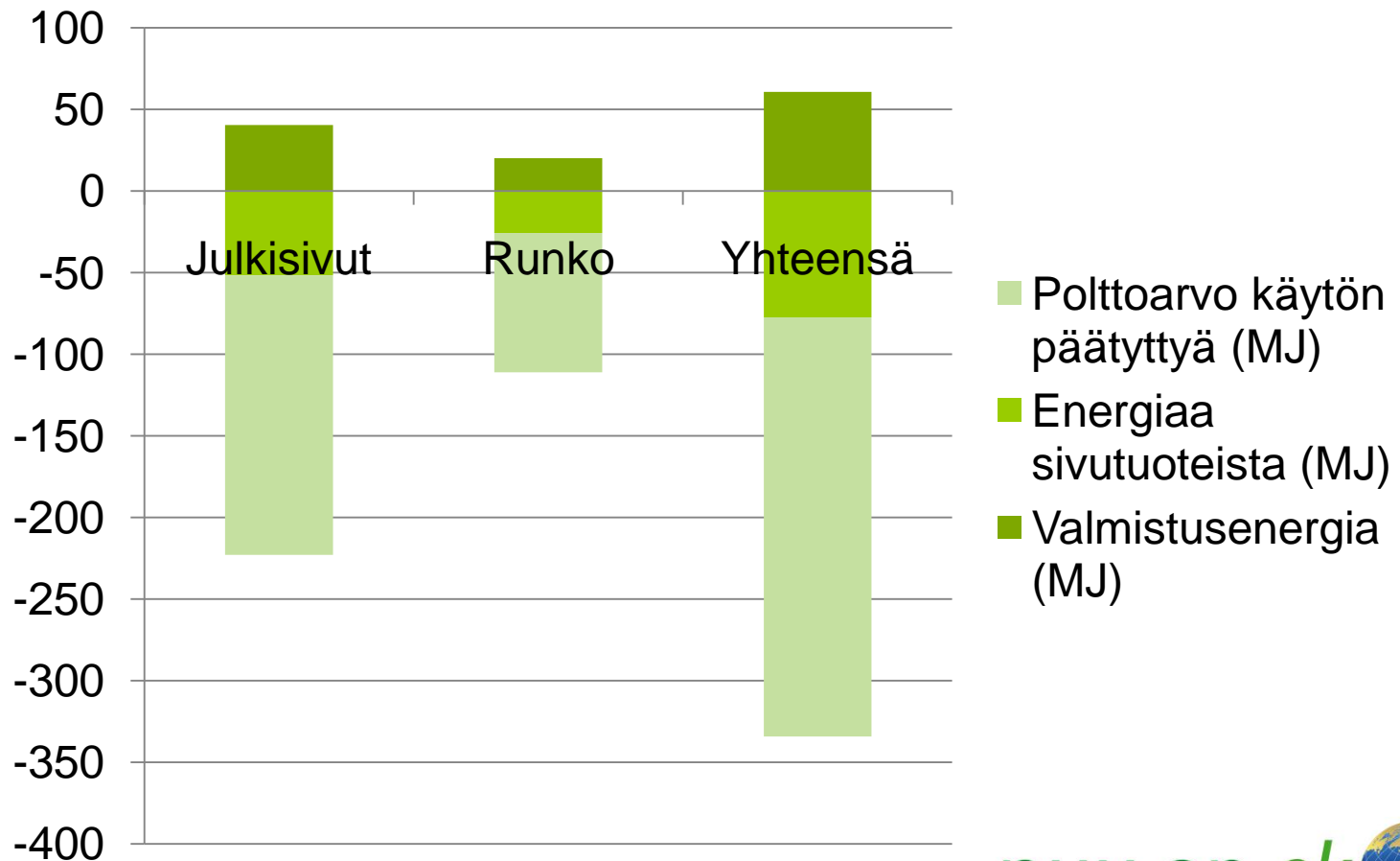
■ Uusiutumattoman valmistusenergian kulutus (MJ/m²)

■ Valmistusenergian kokonaiskulutus (MJ/m²)

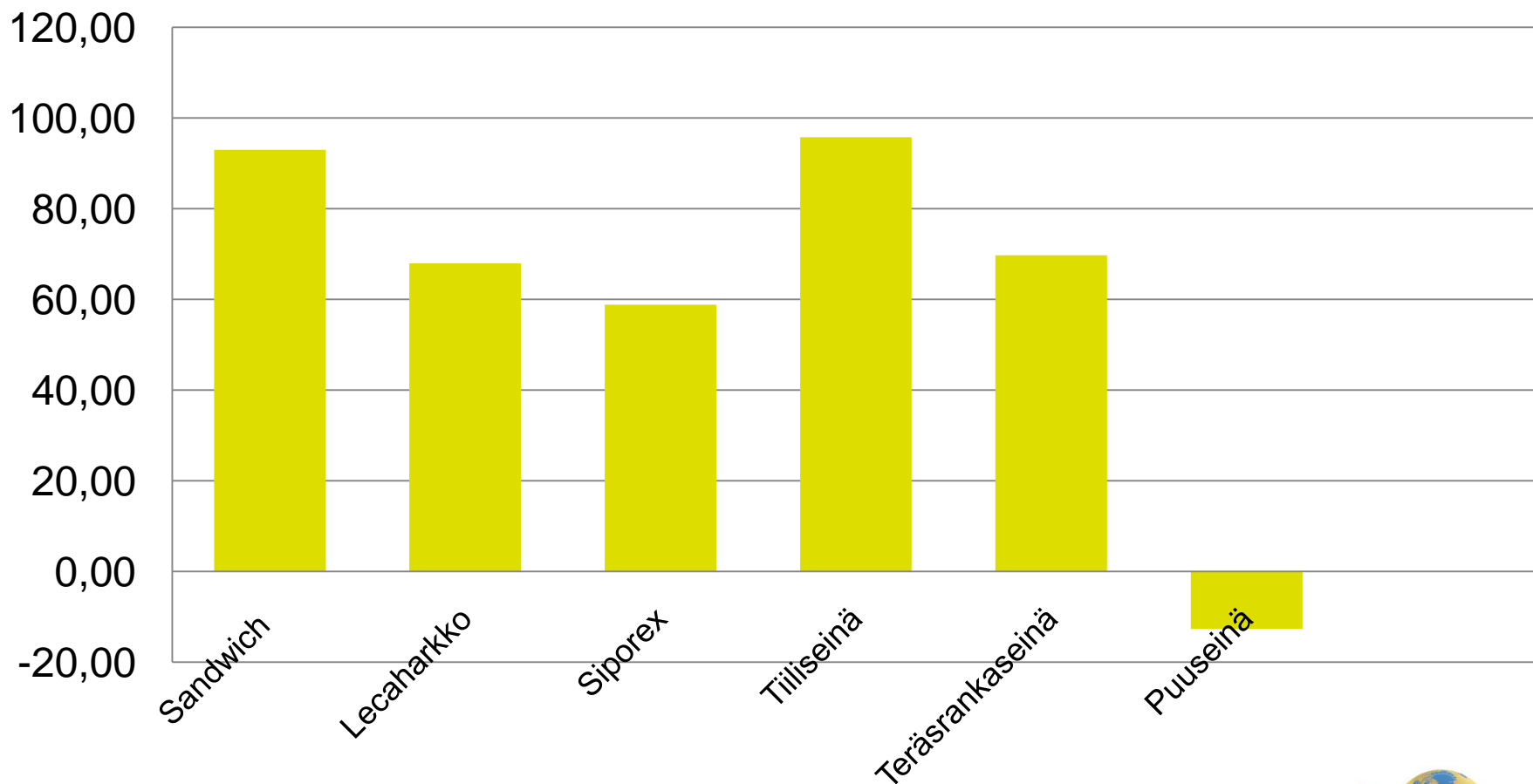
puu on ekoin!
PUUINFO

Puuosien energiatase puurakenteisessa puulla verhotussa ulkoseinässä

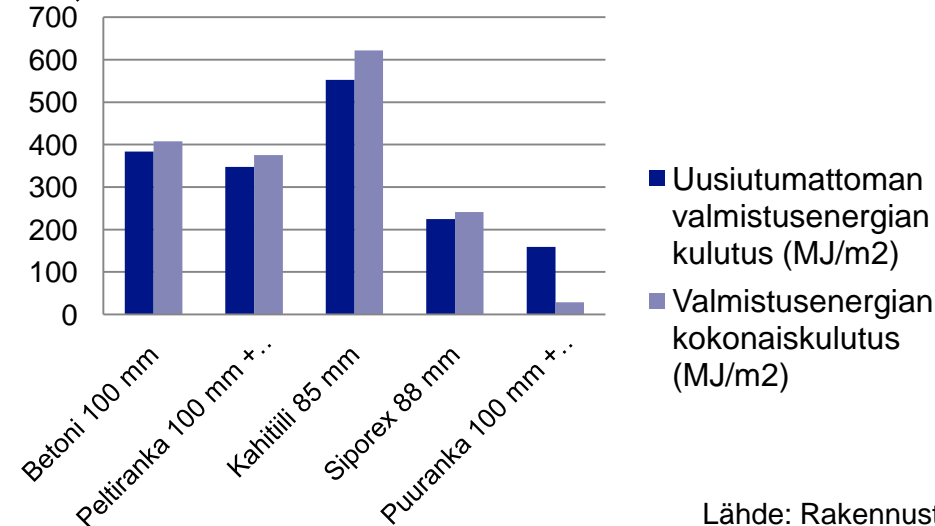
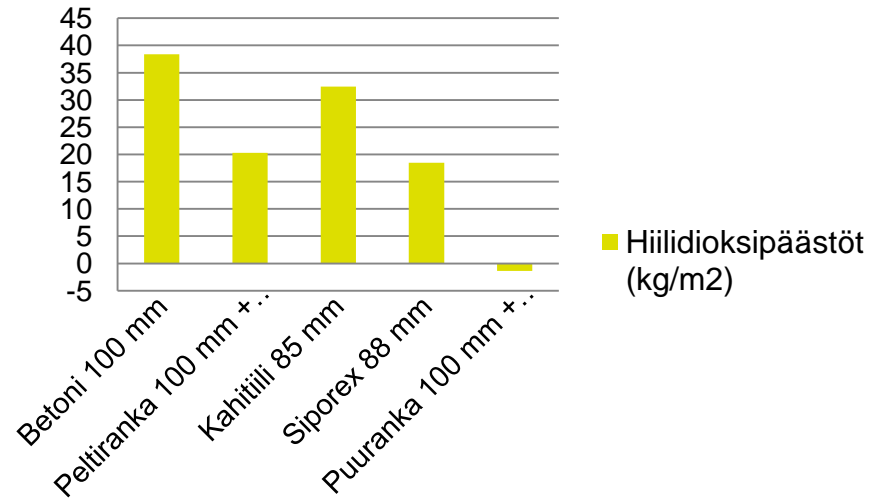
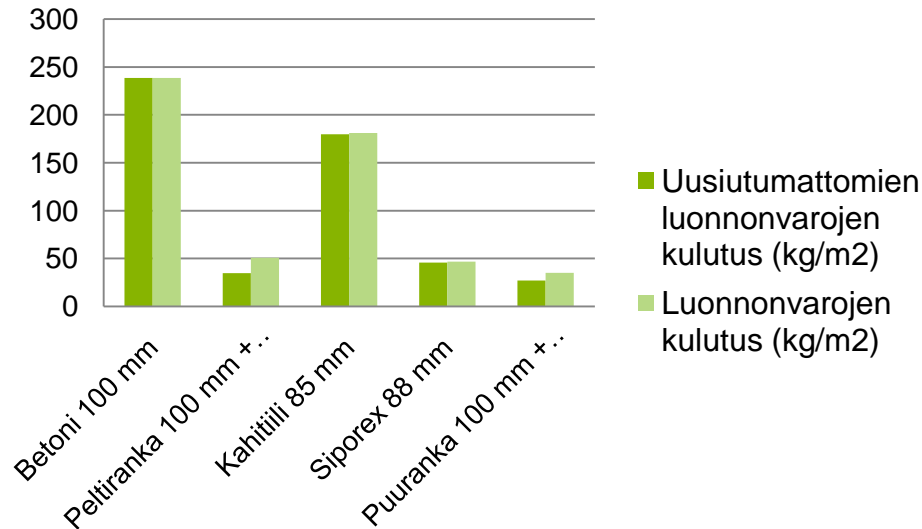

Tyypillisten ulkoseinärakenteiden valmistuksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt

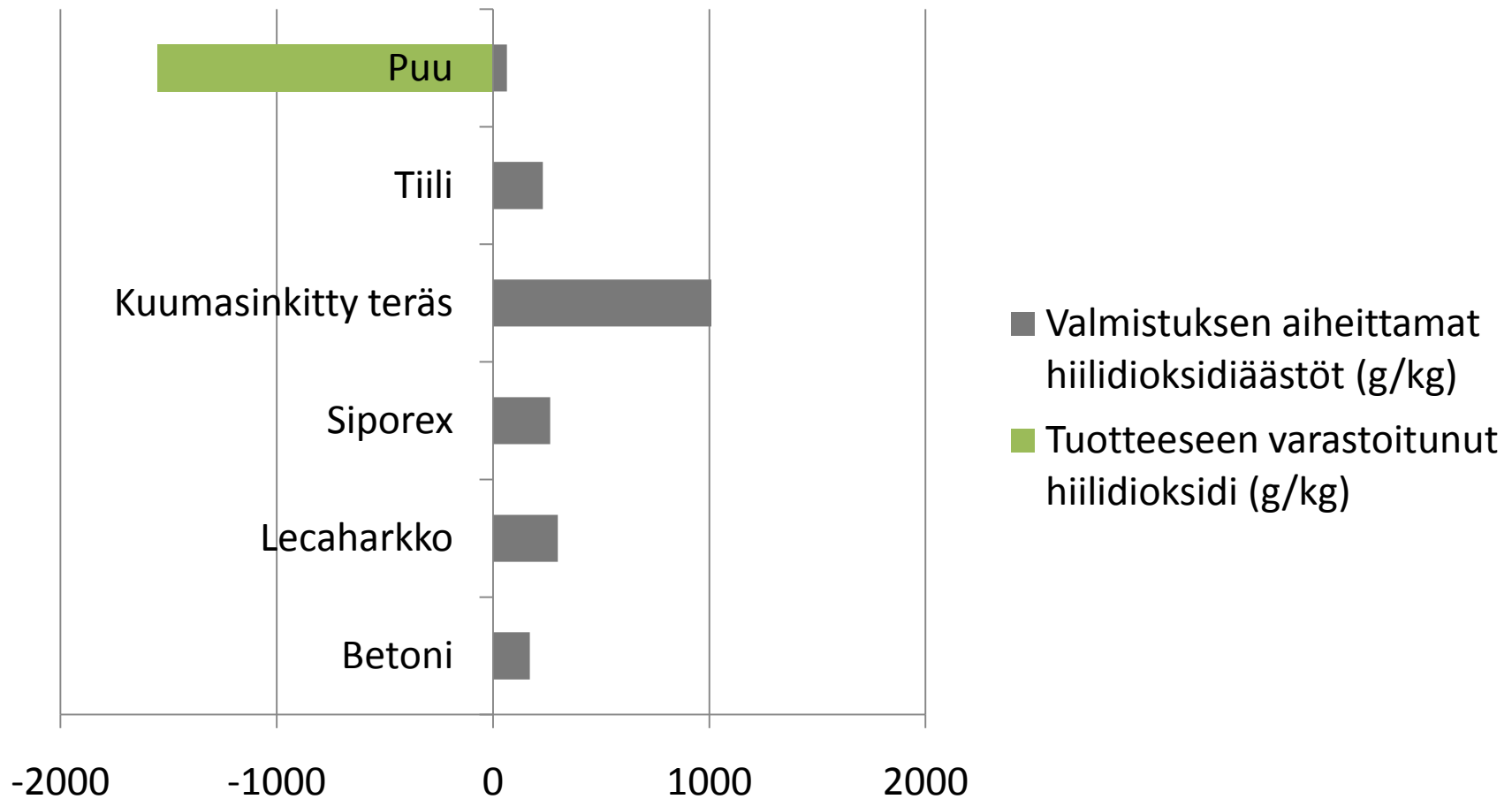
■ Hiilidioksidipäästöt (kg/m²)

Muiden rakenteiden (kuvassa väliseinät) vertailutulokset ovat hyvin saman suuntaiset – puurakenteiden ympäristövaikutukset ovat minimaaliset suhteessa muihin rakenteisiin

- **Puurakenteiden valmistus kuluttaa huomattavan vähän luonnonvaroja**
- **Puurakenteista saadaan enemmän energiaa kuin niiden valmistukseen tarvitaan**
- **Puurakenteet ovat hiilivarastoja**

Rakennustuotteiden valmistuksen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt (g/kg)

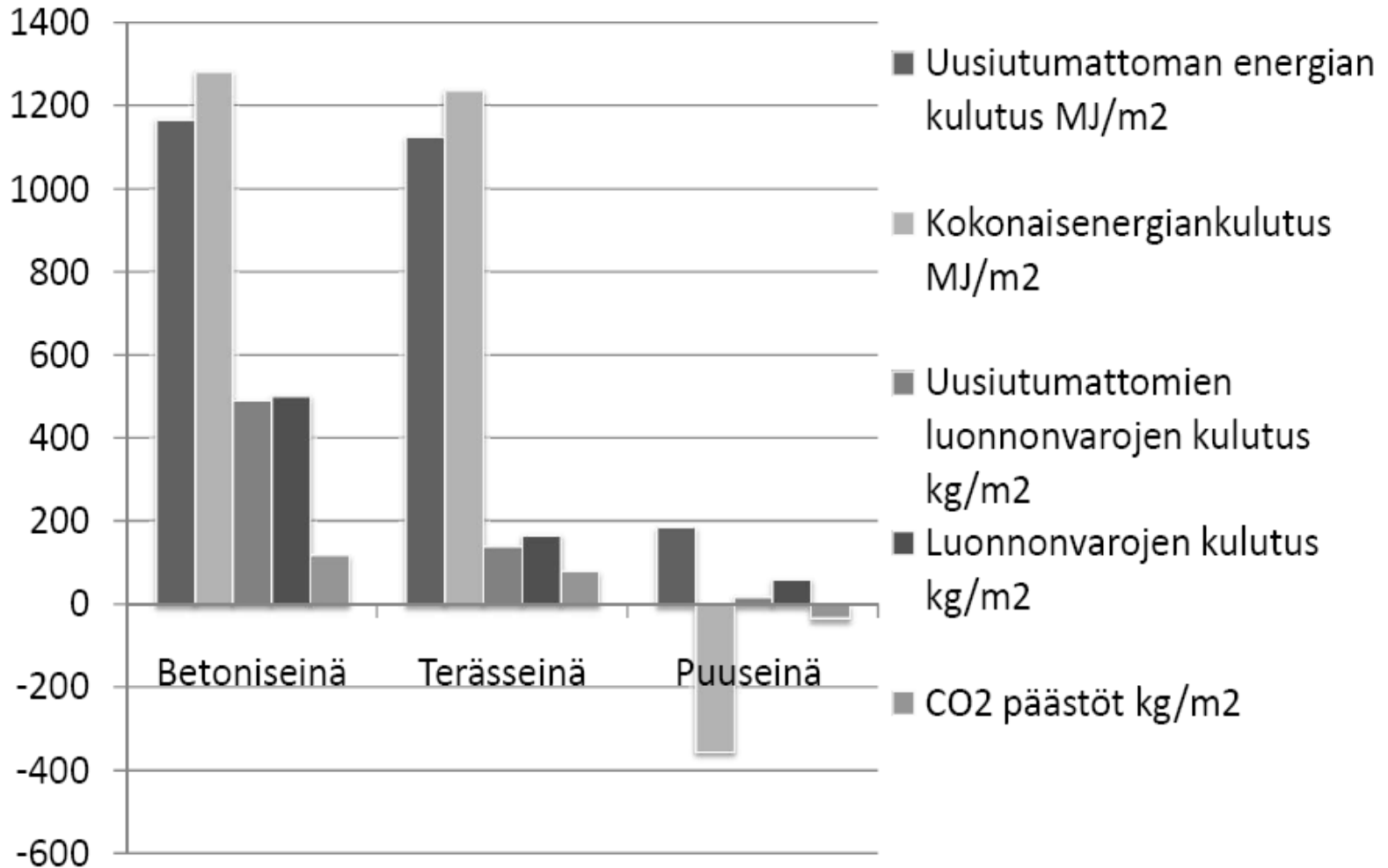
Rakennustuotteiden valmistuksen aiheuttama energiankulutus (MJ/kg)

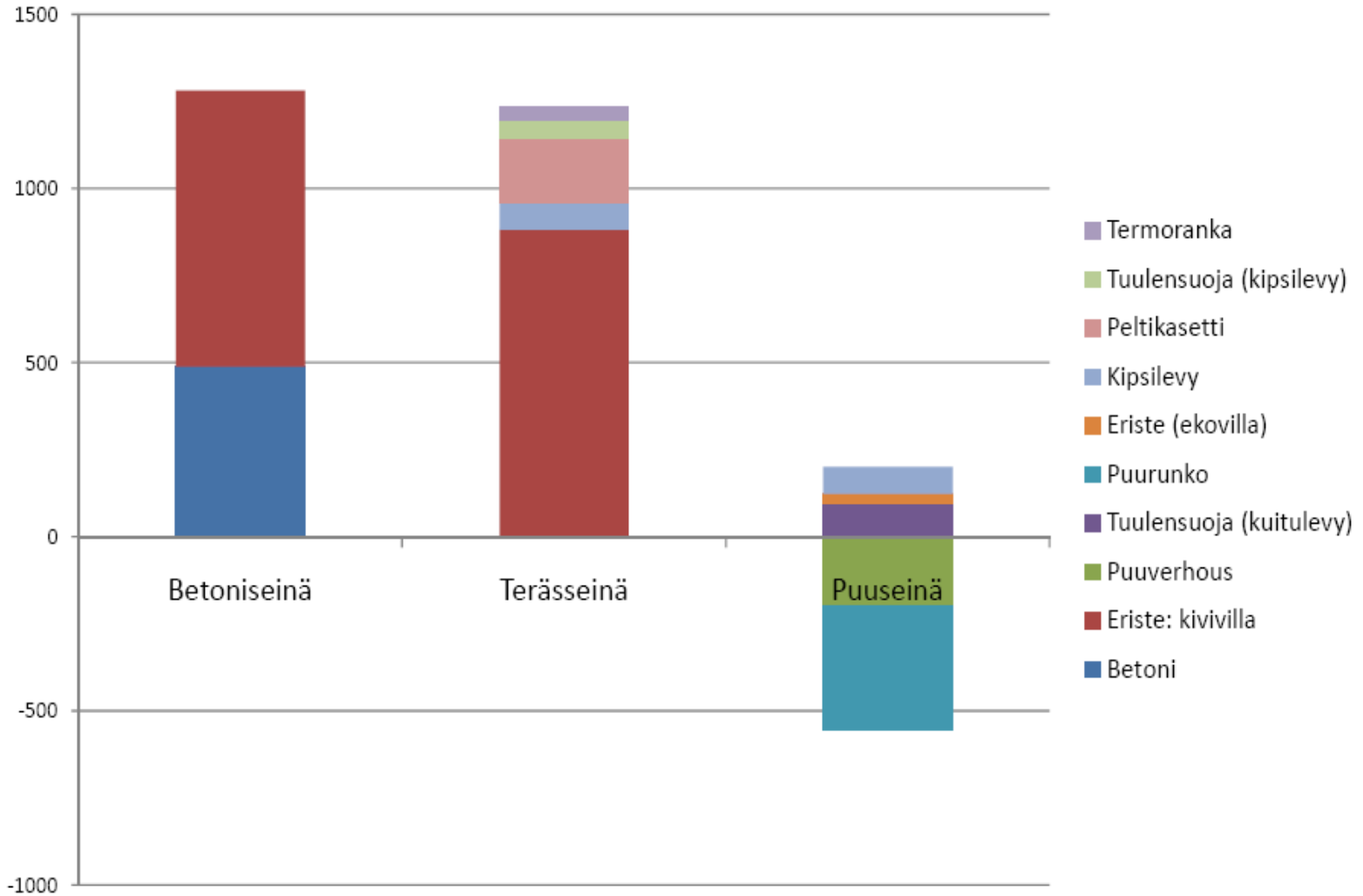
Rakenteet

- *betoniseinä*
  - ulkokuori betoni (77mm)
  - kivivillaeriste (165/220mm)
  - sisäkuori betoni (80mm)
- *puuseinä*
  - puu-ulkoverhous (28mm)
  - tuulensuoja huokoinen kuitulevy (25mm)
  - puurunko (175/225mm)
  - eriste: ekovilla (175/225mm)
  - kipsilevy (13mm)
- *teräseinä*
  - ulkoverhous peltikasetti (1,25mm)
  - tuulensuojakipsilevy (9mm)
  - termoranka (175/245mm)
  - kivivilla (175/245mm)
  - kipsilevy (13mm)

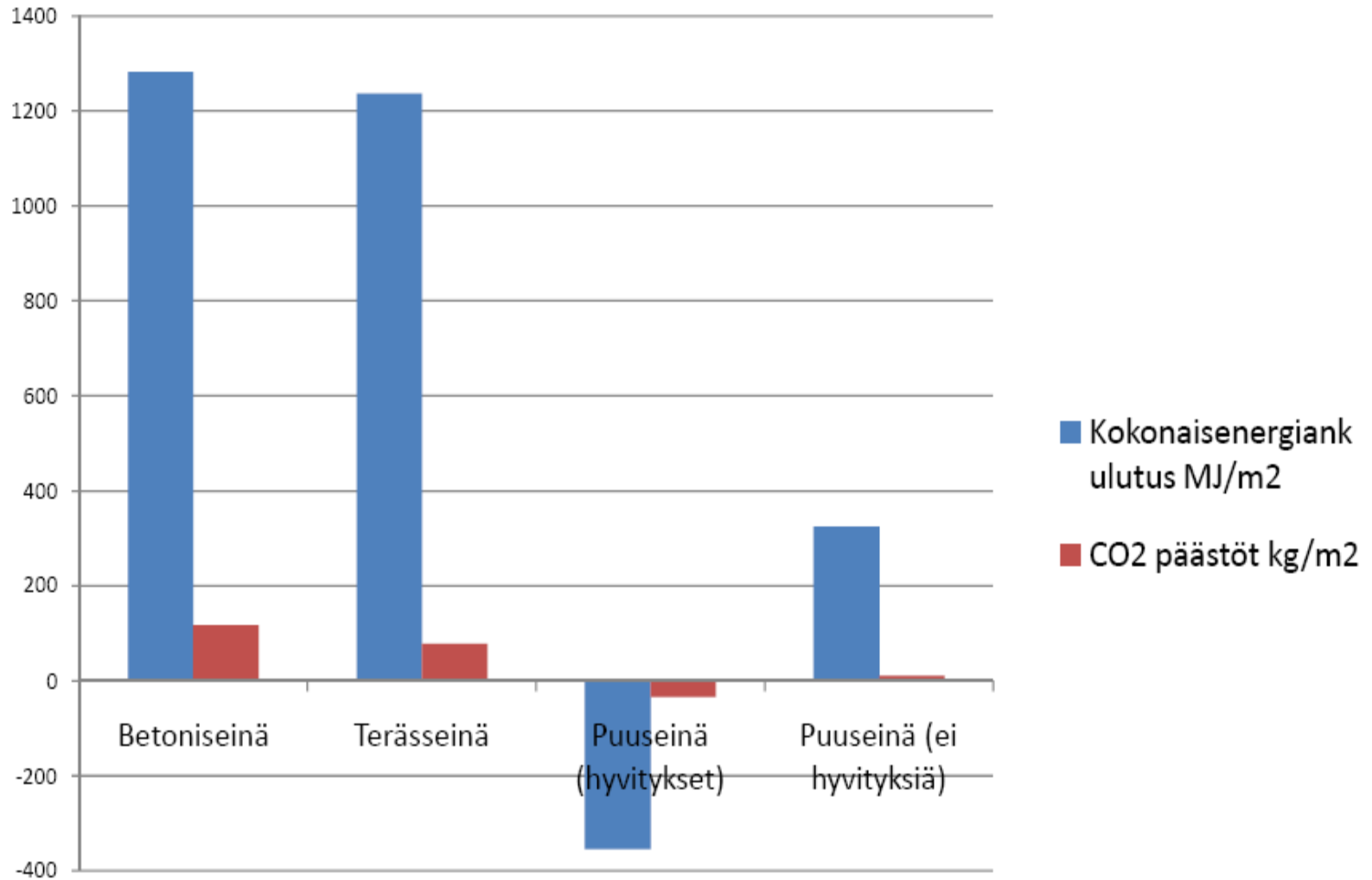
Ulkoseinien ympäristökuormitus (u=17)

Kokonaisenergian kulutus MJ/m²

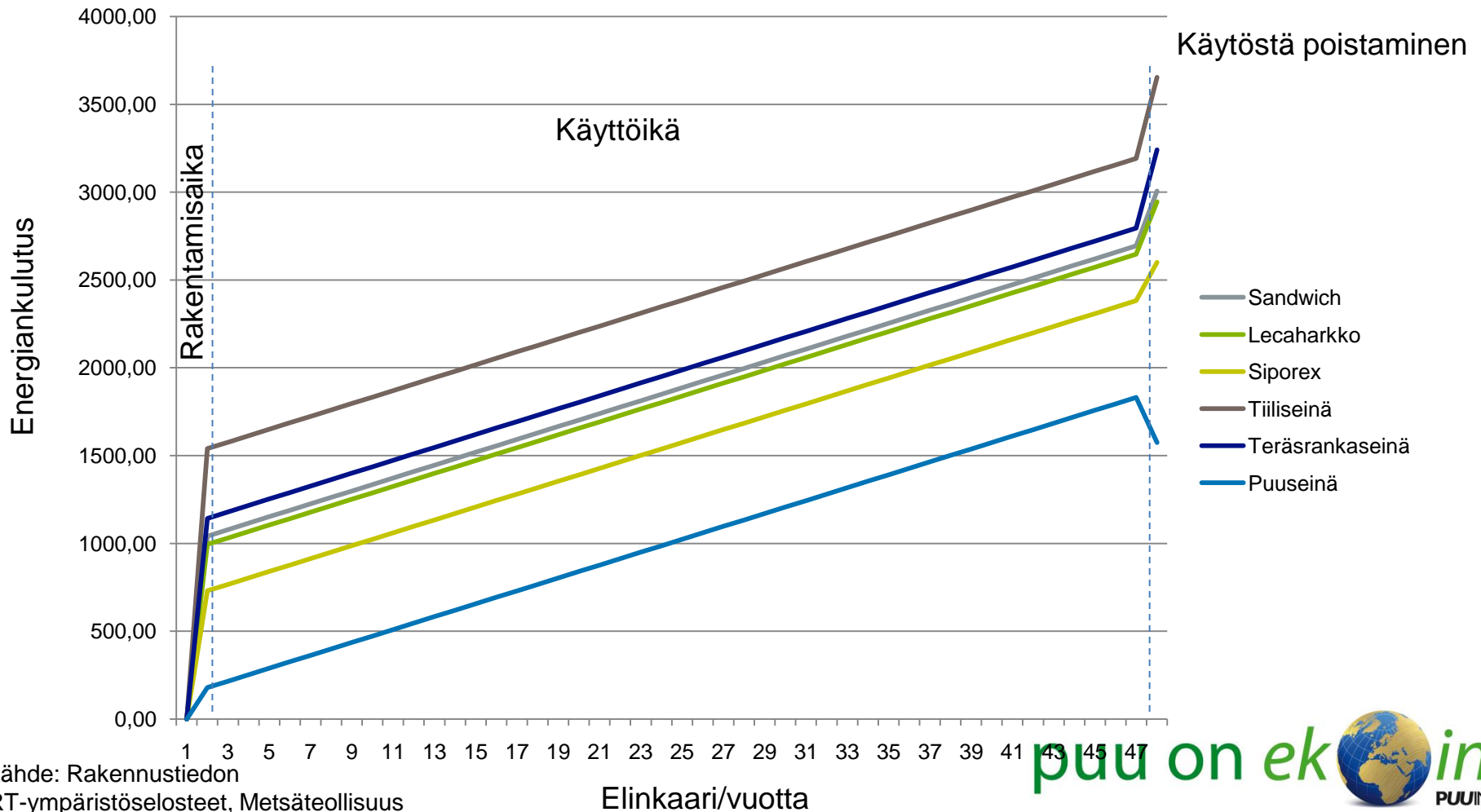

Puun hyvitysten vaikutus (u=17)

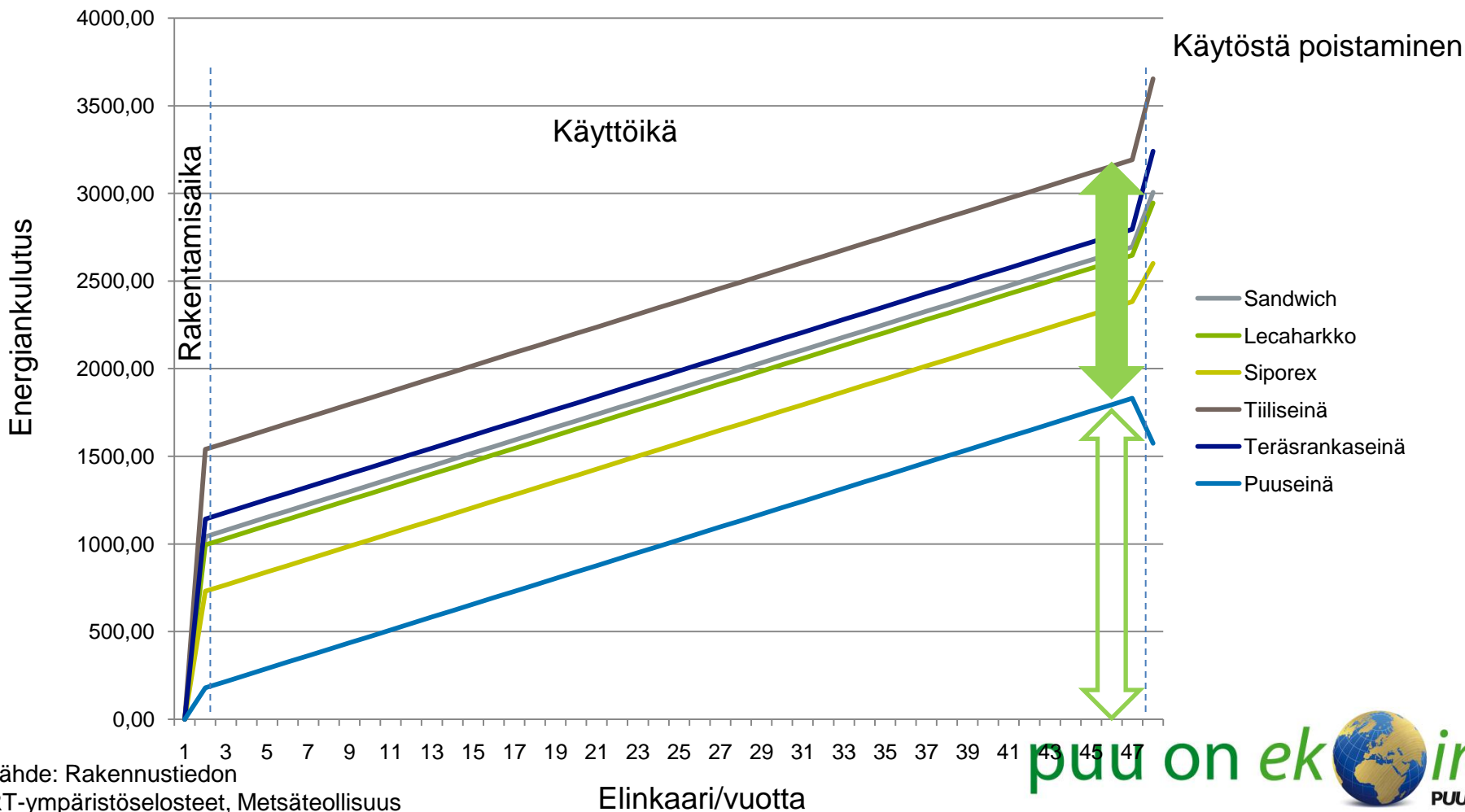

4.11.2009

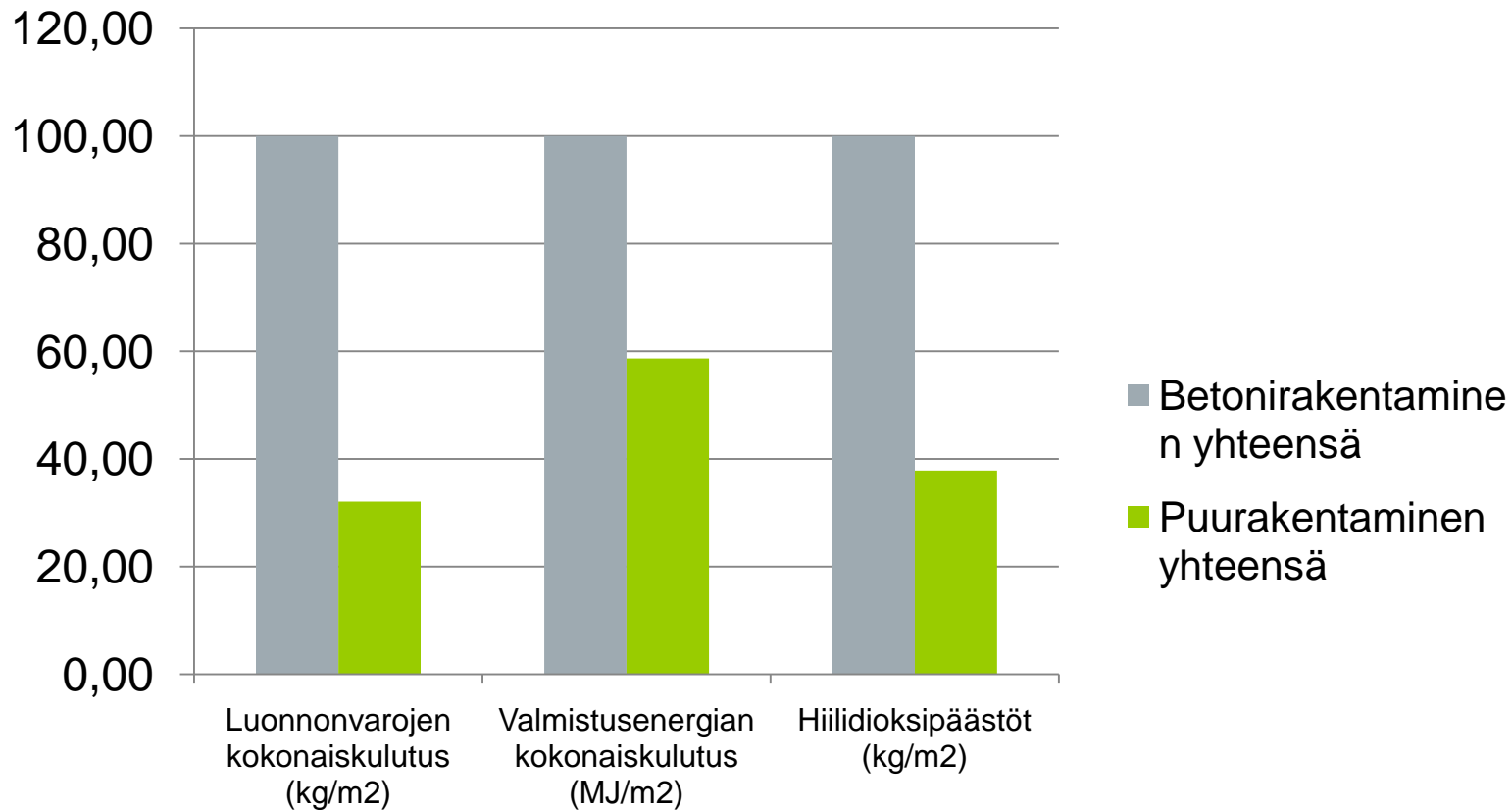
Ulkoseinien elinkaaren energiatase (MJ/m²) matalaenergiatalossa (60 kWh/m²) Käyttöikä 50 vuotta

Ulkoseinien elinkaaren energiatase (MJ/m²) matalaenergiatalossa (60 kWh/m²) Käyttöikä 50 vuotta

Jos Euroopan asunnot rakennettaisiin betonin sijaan puusta, asuntorakentamisen aiheuttamat ympäristörasitteet laskisivat huomattavasti

Rakentaminen muuttuu!

- Uudet energiatehokkuusvaatimukset astuivat voimaan 1.1.2010
  - 30...40 % kiristys entiseen
- Seuraava uudistus tulee jo 2012
  - Siirtyminen kokonaisenergiälaskenta
  - Noin 20 % kiristys kulutukseen, mutta ei muutoksia U-arvoihin
- Sitten 2014/2015
  - Mahdollisesti myös rakennustuotteiden valmistusenergia mukaan laskentaan!
- Energiatehokkuusdirektiivin uudistui 18.5.2010
  - Olemassa oleva rakennuskanta mukaan
  - 2010 uudisrakennukset lähes nollapäästöisiä

Ulkovaipan lämmöneristys	Rakennusosa	U-arvo lisätietoa »	Eristepaksuus lisätietoa »
	Ulkoseinä	0,17 W/m ² K	n. 250 mm
	Rossipohja (tuuletus max 8 o/oo)	0,17 W/m ² K	n. 250 mm
	Maanvarainen alapohja	0,16 W/m ² K	n. 200 mm
	Yläpohja	0,09 W/m ² K	n. 500 mm
	Ikkuna	1,0 W/m ² K	
	Ulko-ovi	1,0 W/m ² K	
Ulkovaipan ilmanpitävyys	Ilmavuotoluku $n_{50} < 2,0$ 1/h lisätietoa »		
	Vuosihyötysuhde $\eta_s > 45$ % lisätietoa »		
Ilmanvaihdon ominaisuudet	Ominais sähköteho $\Sigma P_{es} < 2,0$ kW/(m ³ /s) lisätietoa »		
Arkkitehtoniset tekijät	<ul style="list-style-type: none"> ■ ikkunapinta-ala lisätietoa » ■ ilmansuunnat lisätietoa » ■ talon muoto lisätietoa » 		
Lämmitysenergiankulutus	n. 125 kWh/(m ² a) lisätietoa »		
Katso Rakennetyypit ja rakenteiden liittymät			

Ympäristövaikutusten mittaamisen standardointi ja rakennustuoteasetus tukevat muutosta

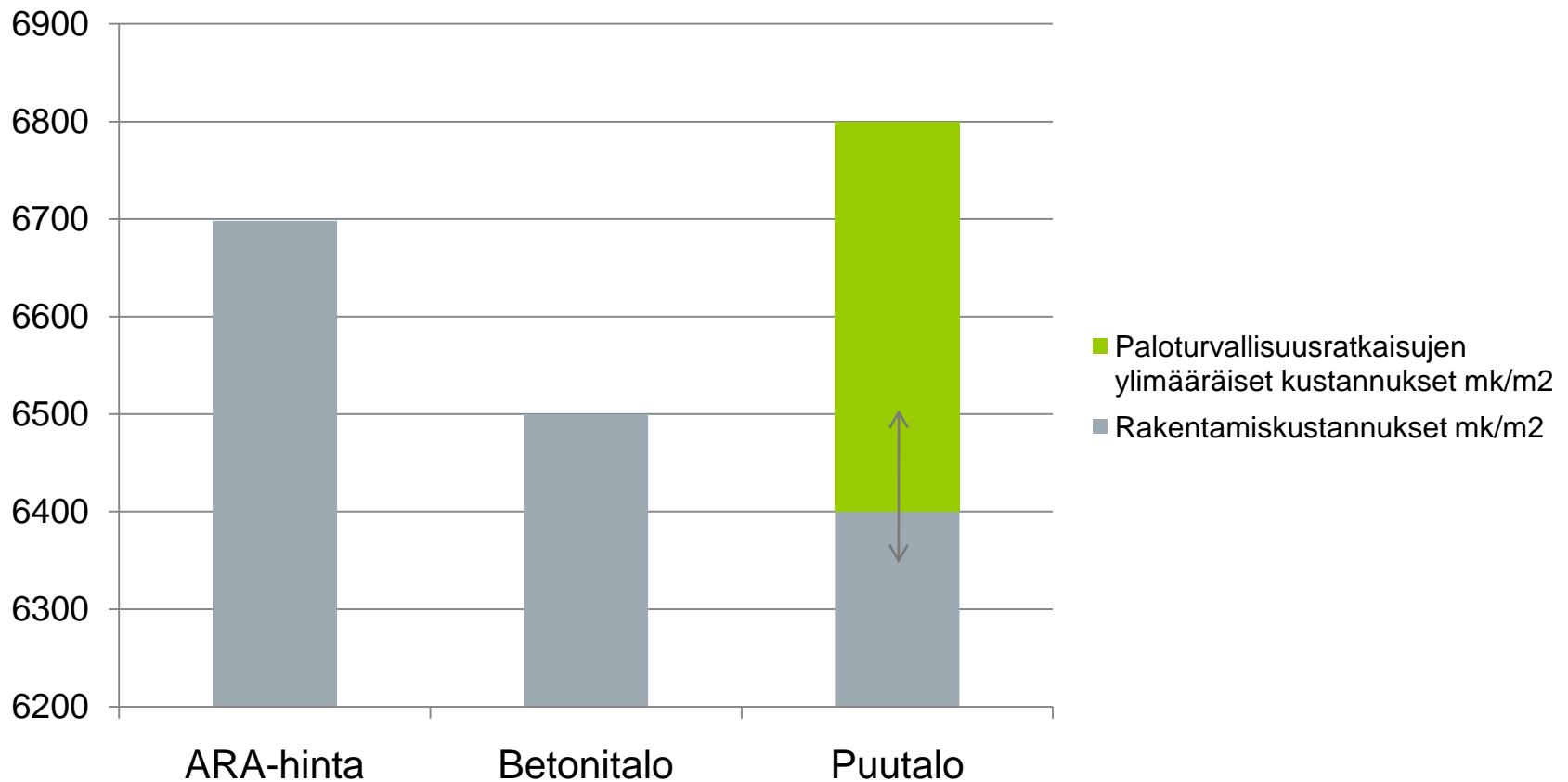
- CEN TC 350 standardi rakennusten ympäristösuorituskyvyn vertaamiseksi
  - Luonnonvarojen kulutus
  - Energiankulutus
  - Ilmastopäästöt
- Rakennustuoteasetus
  - 7. olennainen vaatimus: luonnonvarojen kestävä käyttö
- Kansalliset vaatimukset
  - esim. Ranska

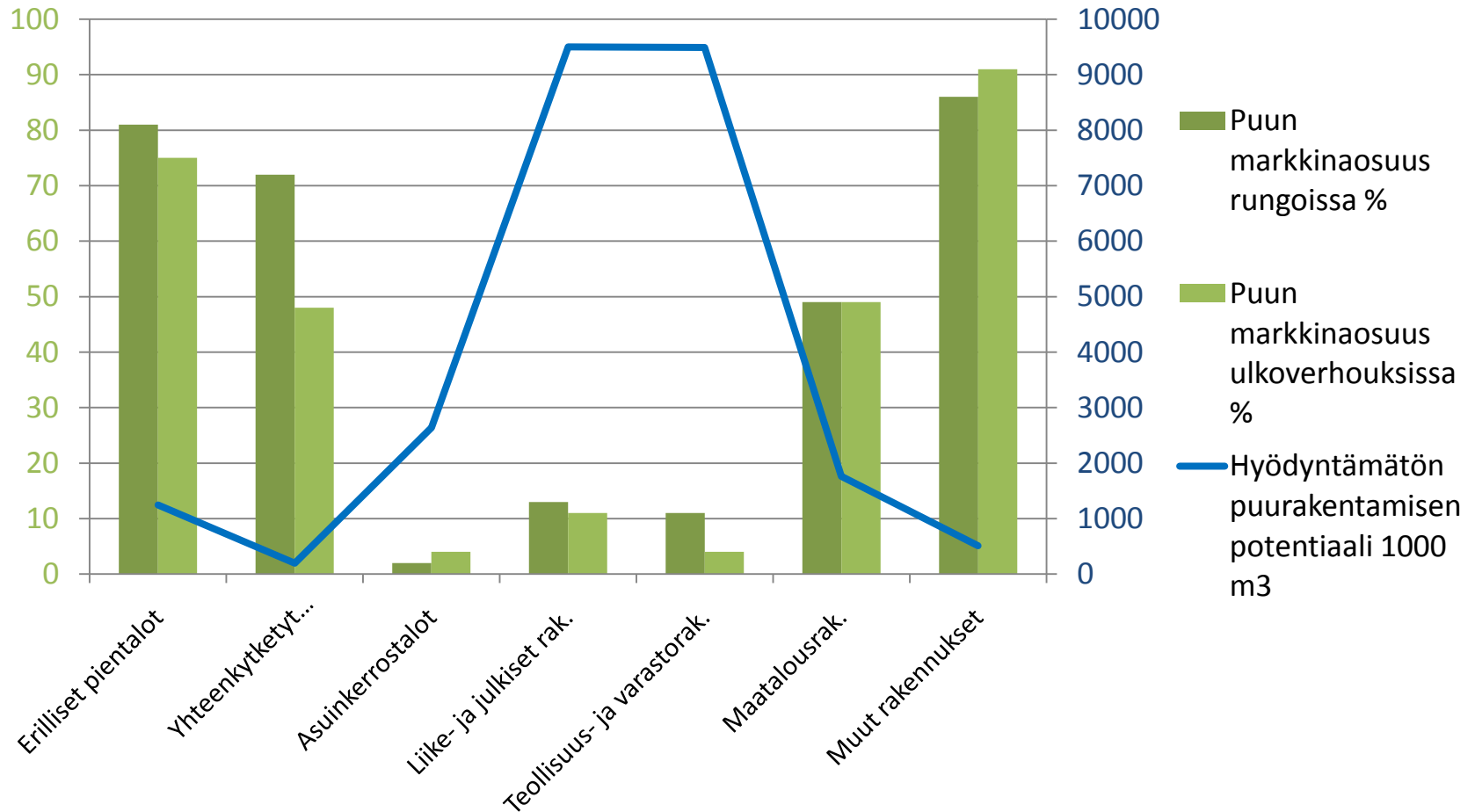

Palomääräysten vaikutus puurakentamiseen

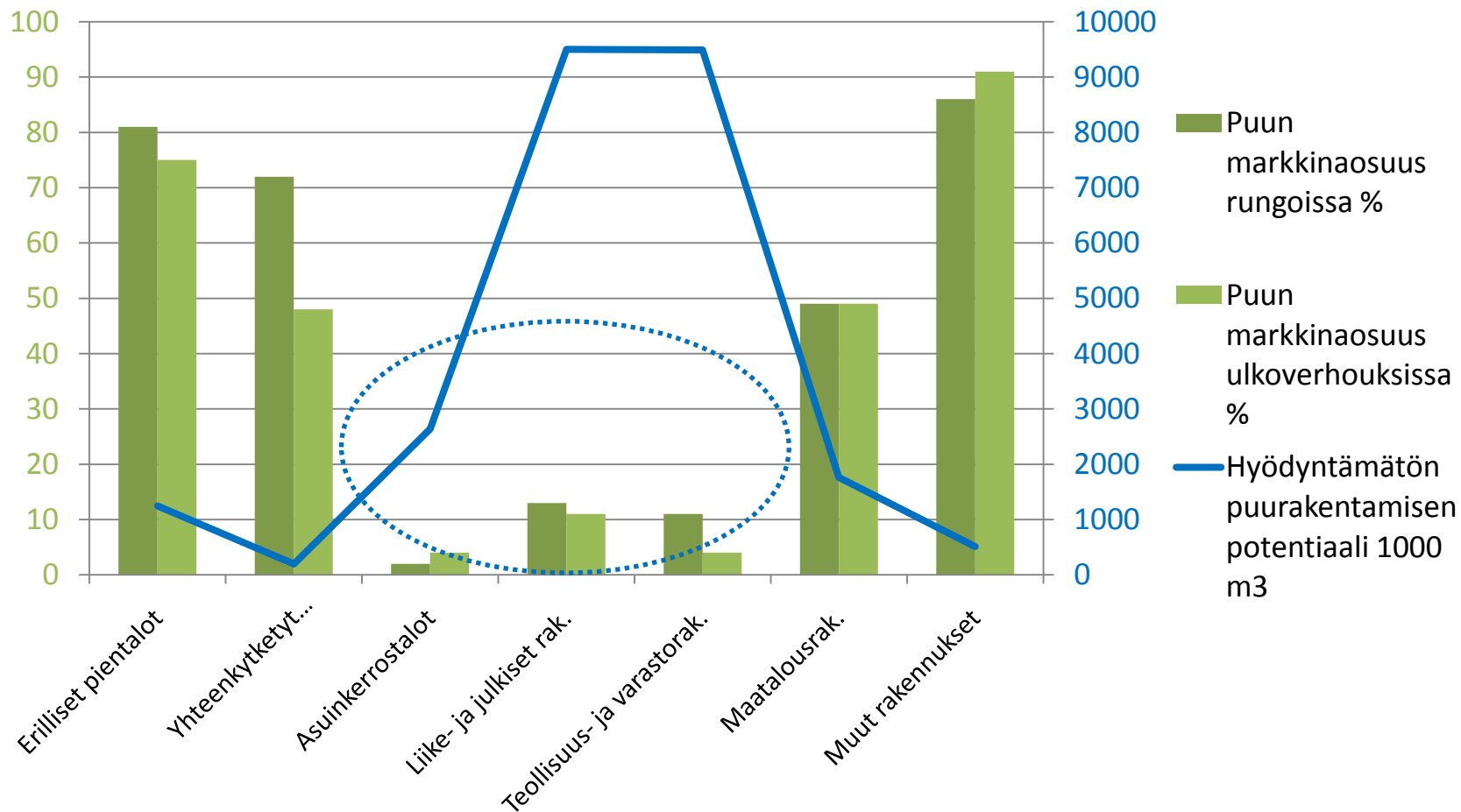
VTT:n tekemä 90 -luvun kerrostalojen kustannusvertailu (mk/m²)

Puurakentamisen kasvumahdollisuudet ovat ammattimaisessa rakennuttamisessa (2009)

Puurakentamisen kasvumahdollisuudet ovat ammattimaisessa rakennuttamisessa (2009)

Palomääräysten kansainvälinen vertailu pelkistettynä

	Vähimmäis-kesto aika rakenteille (REI)	Puurakenteilla suojaverhousvaatimus (K-luokka)	Puu ei lainkaan mahdollinen pinnoissa (A-vaatimus)	Sprinklausvaatimus
Iso-Britannia (sallittu ≤ 8 krs)				
Ruotsi (≤ 8)				
Saksa (≤ 5)				
Suomi (nyt ≤ 4, ehdotus ≤ 8)				

Palomääräysten kansainvälinen vertailu pelkistettynä

	Vähimmäis-kesto aika rakenteille (REI)	Puurakenteilla suojaverhousvaatimus (K-luokka)	Puu ei lainkaan mahdollinen pinnoissa (A-vaatimus)	Sprinklausvaatimus
Iso-Britannia (sallittu ≤ 8 krs)	X			
Ruotsi (≤ 8)	X			
Saksa (≤ 5)				
Suomi (nyt ≤ 4, ehdotus ≤ 8)				

Palomääräysten kansainvälinen vertailu pelkistettynä

	Vähimmäis-kesto aika rakenteille (REI)	Puurakenteilla suojaverhousvaatimus (K-luokka)	Puu ei lainkaan mahdollinen pinnoissa (A-vaatimus)	Sprinklausvaatimus
Iso-Britannia (sallittu ≤ 8 krs)	X			
Ruotsi (≤ 8)	X			
Saksa (≤ 5)	X	X		
Suomi (nyt ≤ 4, ehdotus ≤ 8)				

Palomääräysten kansainvälinen vertailu pelkistettynä

	Vähimmäis-kesto aika rakenteille (REI)	Puurakenteilla suojaverhousvaatimus (K-luokka)	Puu ei lainkaan mahdollinen pinnoissa (A-vaatimus)	Sprinklausvaatimus
Iso-Britannia (sallittu ≤ 8 krs)	X			
Ruotsi (≤ 8)	X			
Saksa (≤ 5)	X	X		
Suomi (nyt ≤ 4, ehdotus ≤ 8)	X	X	X	X

Metsäteollisuuden kompromissiehdotuksia – valitaan jokin kompensatiokeino

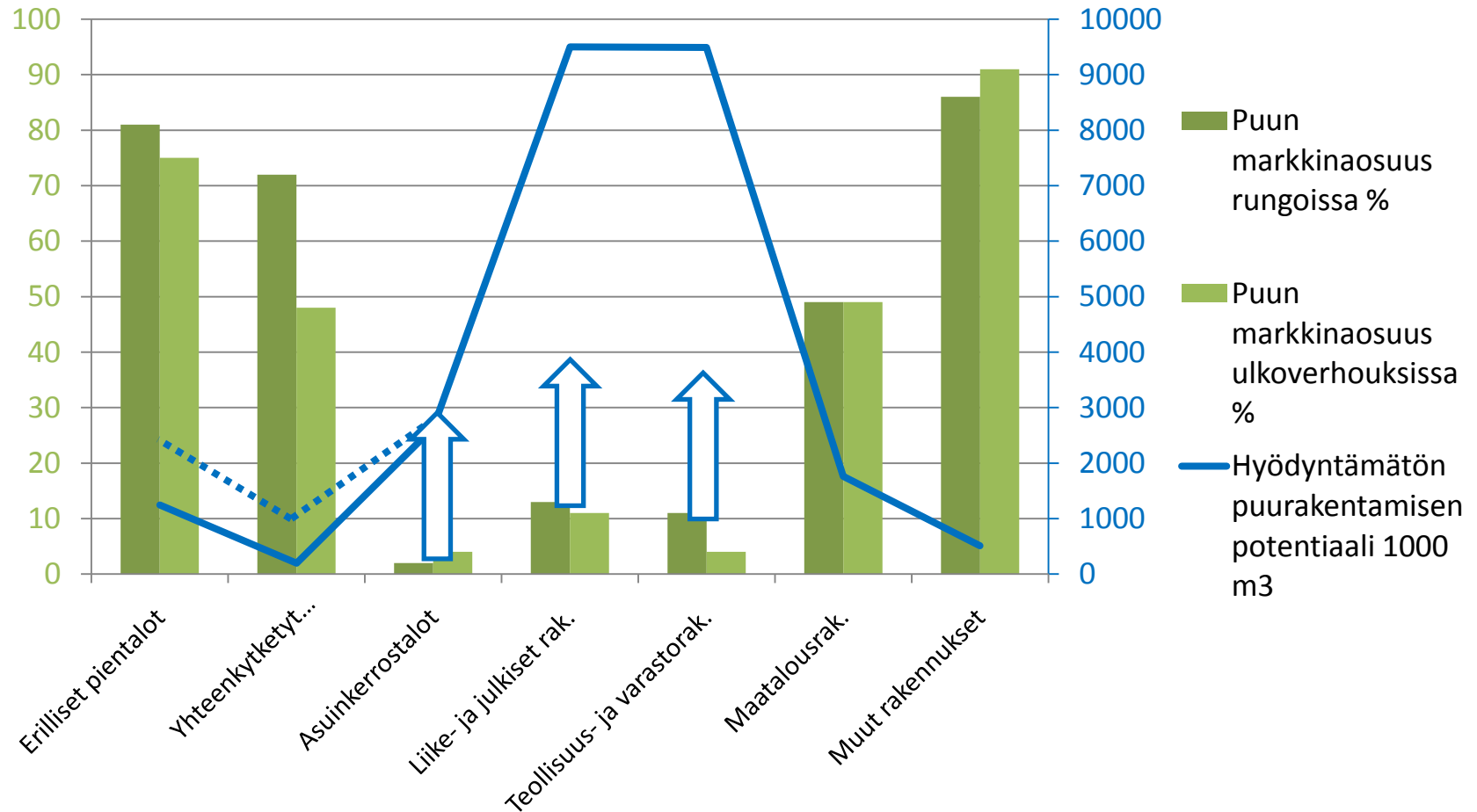
	Vähimmäis- kestoai- ka rakenteille (REI)	Puurakenteilla suojaverhous- vaatimus (K- luokka)	Puu ei lainkaan mahdollinen pinnoissa (A- vaatimus)	Sprinklaus- vaatimus
Suomi – vaihtoehto 1 (≤ 4 krs)	X	X		
Suomi – vaihtoehto 2 (≤ 4 krs)	X		X	
Suomi – vaihtoehto 3 (≤ 8 krs)	X			X

Uudet palomääräykset - odotukset

- Vapaavuoren asettama työryhmä käy läpi puun asemaa rakentamismääräyksissä.
- Työ määräaika on 1.12.2010.
- Palomääräysten osalta tavoitteena on
  - Mahdollistaa enintään 8 kerroksiset puiset kerrostalot taulukkomitoituksella.
  - Ottaa automaattinen vesisammutusjärjestelmä mukaan taulukoihin, jotta sen mahdollistamat lievennykset voidaan lukea selvästi.
  - Mahdollistaa puun käyttö betonirakennusten ulkoverhouksissa ja ulkoseinä rakenteissa sekä puisen lisäkerroksen rakentaminen ilman automaattista vesisammutusjärjestelmää.
  - Täsmentää tiiviiden ja matalien asuinalueiden rakennusten välisiä etäisyys sääntöjä.
  - Yhdenmukaistaa ja täsmentää hallimaisten rakennusten paloturvallisuusvaatimuksia.
  - Yhdenmukaistaa rakennusten paloturvallisuusvarustelua ja pelastautumisjärjestelyjä.

Uusien palomääräysten mahdollistama kasvu

Avautuvia puun käytön mahdollisuuksia

- Puurakenteiset kerrostalot 8 kerrokseen asti.
- Puun käyttö betonirunkoisten kerrostalojen ulkoseinissä ja ulkoverhouksissa sekä lisäkerroksen rakentaminen.
- Puun käyttö hallirakennuksissa.
- Tiiviit ja matalat asuinalueet - pientalojen osuus rakennusliikkeiden asuntotuotannossa kasvaa.

SUOMEN METSÄSÄÄTIÖ

puu on *ek* *in!*
PUUINFO.fi